

Cultura

LITERATURA

JORDI NOPCA
BARCELONA

“El surf és un esport, però no és com els altres: en qualsevol moment pots perdre la vida”, diu William Finnegan, que ha visitat Barcelona amb un llibre de memòries atípic sota el braç. *Años salvajes* (Libros del Asteroide) va guanyar un dels últims premis Pulitzer gràcies a la narració àgil i meticulosa de la seva passió pel surf, que va arrencar quan l'autor vivia a Califòrnia amb els seus pares i germans. Les primeres onades que el van fascinar van ser les de la platja del costat del passeig marítim de Ventura. Va quedar hipnotitzat per la seva força mentre menjava una hamburguesa amb xili. Tenia deu anys. L'autor liquida el descobriment en poques línies, i sense ni una engruna d'èpica.

“Vaig pensar molt en l'estructura d'*Años salvajes* –comenta–. Quan el meu editor va llegir-ne la primera versió volia saber per què començava dues vegades. La primera, al Hawaii de la meua adolescència, i la segona a la Califòrnia de quan era un nen. No volia que aquestes memòries arrenquessin ni amb el meu naixement ni amb la primera onada que vaig surfear. Hauria estat una estratègia molt suada i demagògica”. El desllogador van ser les cartes que va enviar a un amic, el Domenic, durant

l'estada a Hawaii. Les va poder recuperar perquè la mare del noi les havia trobat al garatge de casa. “Aquells centenars de pàgines eren una mina d'or –reconeix–. D'una banda, em feia vergonya el to en què estaven escrites. De l'altra, els detalls que hi llegia van actuar com la magdalena proustiana: em van activar la memòria”.

Finnegan forma part de la redacció de la revista *The New Yorker* des del 1987. Va descobrir la vocació periodística el 1980, mentre era a Ciutat del Cap. En aquells moments tenia 28 anys, i feia temps que portava una vida erràtica, anant d'un país a un altre, amb l'objectiu principal

Descoberta
La voluntat de Finnegan és “traslladar els lectors a un món desconegut”

de tastar les millors onades. “Vaig ser *freelance* durant un temps des de Sud-àfrica, i llavors vaig tornar als Estats Units –recorda–. El primer article que vaig vendre a *The New Yorker* anava de Nicaragua. Em van dir que si tenia cap idea per a un reportatge llarg era un bon moment per proposar-lo”. A Finnegan se li va acudir escriure sobre un metge de San Francisco que feia surf, Mark Reneker. “Vaig trigar set anys a publicar l'article, durant els quals em vaig guanyar certa reputació com a periodista polític –continua–. Tenia els meus dubtes sobre el fet de revelar que m'agradava el surf. Pensava

que a partir de llavors ningú se'm prendria seriosament... però havia de perdre la por”. Era l'any 1992, i el text va ser rebut amb elogis: fins llavors, ningú havia escrit sobre surf amb aquella precisió tècnica i, alhora, amb tanta voluntat literària.

Una vida aventurera

Finnegan va continuar cavalcant les onades durant anys, mentre escrivia reportatges i assajos. “*Años salvajes* és el primer llibre en què em col·loco al centre de l'acció –admet–. Per a un periodista, escriure des d'un punt de vista autobiogràfic és molt estrany. A més de les cartes que havia enviat al Domenic vaig començar a entrevistar coneguts i amics. En una vida privada tot és *off the record*, però quan escrius unes memòries decideixes aprofundir en tu mateix unilateralment”. El resultat es llegeix com una novel·la d'aventures, ambientada sobretot en suculents escenaris remots –les illes Fiji, Indonèsia, Tailàndia, Madeira, Etiòpia, Austràlia–, on l'autor combina la descripció de les apassionades sessions de surf amb les observacions antropològiques i les relacions d'amistat. “Parlo una mica de les nòvies, però vaig voler deixar de banda el sexe –diu–. Hi ha molts llibres de memòries romàntics. El meu camí era un altre, volia explicar fil per randa la meua passió pel surf. Volia traslladar els lectors a un món desconegut: no

El surf, una passió vital i molt perillosa

El premi Pulitzer William Finnegan explica a ‘Años salvajes’ la seva intensa relació amb aquest esport

02

és un manual per a surfistes ni, encara menys, un llibre d'autoajuda”.

Després de consolidar la passió pel surf a Hawaii, Finnegan va tornar als Estats Units, on va treballar de guardafrens entre el 1974 i el 1978. Llavors va decidir emprendre el viatge de la seva vida, acompanyat d'un altre boig pel surf, Bryan di Salvatore, mentre intentava escriure la seva primera novel·la. “En aquells moments no teníem por, ens atrevíem a fer qualsevol bogeria –admet–. Després de fer molts quilòmetres i de passar moltes peripècies vaig tornar a San Francisco el 1983. Va ser durant els anys 80 i, sobretot, als 90, que vaig prendre consciència del perill que estava corrent. A Madeira hauria pogut morir fàcilment. Quan arribes a la mitjana edat comences a ser conscient dels teus límits. Llavors, però, amb una mica de sort només t'has trencat una pila d'ossos i tens el cos ple de cicatrius, com m'ha passat a mi”. Una de les cicatrius metafòriques que arrossega l'autor és no haver pogut publicar cap de les seves ficcions. “Fa poc, el Bryan em va dir que havia trobat el manuscrit de la novel·la que vaig escriure sobre la meva experiència com a guardafrens –recorda–. En aquells moments no va sortir perquè creia que el vocabulari tècnic que hi sortia era fonamental. Me la vaig tornar a mirar fa poc... i ara em sembla un llibre incompreensible”. —

01. William Finnegan fent surf a les illes Fiji l'any 2005.

W. FINNEGAN

02. L'autor nord-americà a l'Hotel Alma de Barcelona.

FRANCESC MELCION